

AVARUUSKAVEREITA JA MOSAIKKIKUVIA

N,N-DIMETYYLITRYPTAMIINI, MYSTINEN KOKEMUS JA
VAIKUTUKSET KOKIJAN ELÄMÄÄN JA MAAILMANKUVAAN

Kasper Tervonen
Uskontotieteen kandidaatin tutkielma
Maaliskuu 2016

Sisällys

1. Johdanto.....	1
2. Psykedeelit, uskontotiede ja DMT	2
2.1 Psykedeelit uskontotieteen näkökulmasta	2
2.2 DMT ja aikaisempi tutkimus.....	4
3. Teemahaastattelu ja aineisto	5
3.1 Teemahaastattelu ja sisällönanalyysi	5
3.2 Aineisto	6
4. Avaruuskavereita ja mosaiikkikuvia	8
4.1 Persoonallinen, näkymätön ja transpersoonallinen.....	8
4.2 DMT ja mystinen kokemus	12
4.3 "If so, so what?"	17
5. Summa summarum	19
5.1 Yhteenveto.....	19
5.2 Johtopäätökset.....	20
6. Lähteet ja kirjallisuus	21
6.1 Lähteet ja apuneuvot.....	21
6.2 Kirjallisuus.....	21

1. Johdanto

Tarkastelen tässä tutkielmassa N,N-dimetyylitryptamiinin (lyhennettynä DMT) tuottamaa niin sanottua psykedeelistä kokemusta. Tutkielmani on laadullinen tutkimus jota varten haastattelin erästä DMT:tä useita kertoja käyttänyttä henkilöä. Peilaan haastatteluaineistoa Rick Strassmanin *DMT: The Spirit Molecule* -tutkimuksen raportteihin DMT:tä nauttineiden koehenkilöiden kokemuksista. Strassman jaottelee DMT-kokemukset kolmeen pääluokkaan: henkilökohtainen (*personal*), näkymätön (*invisible*) ja transpersoonallinen (*transpersonal*). Ensimmäinen luokka viittaa kokemuksiin joissa heijastuvat käyttäjän henkilökohtainen psykologia ja elämäntilanne. Toisessa luokassa ovat kokemukset, joissa käyttäjä kokee käyvänsä toisissa todellisuuksissa ja kohtaavansa vieraita ”olentoja”. Kolmanteen luokkaan menevät lähikuolema (*near-death*), henkiset (*spiritual*) ja mystiset (*mystical*) kokemukset. (Strassman 2001, 154–155).

Toinen teoreettinen viitekehys jota hyödynnän, on Walter Stacen määritelmä mystisestä kokemuksesta. Stace jakaa mystisen kokemuksen yhdeksään tunnusmerkkiin: (1) sisäinen ykseys (esim. yhtenäinen läsnäolo, jakamaton tietoisuus), (2) ulkoinen ykseys (esim. tunne ykseydestä ympäristön kanssa), (3) ei-ajallinen ja ei-tilallinen luonne (esim. tunteet äärettömästä ajasta ja rajattomasta tilasta, jotka ylittävät totutut ajan ja tilan rajoitukset), (4) sisäinen subjektiivisuus (esim. tunne elämästä tai elävästä läsnäolosta kaikissa asioissa), (5) objektiivisuus ja todellisuus (esim. älyllinen ominaispiirre, tunne siitä, että kokemus oli objektiivisen totuuden lähde), (6) pyhyys (esim. tunne arvostuksesta, taivaallisuudesta tai pyhästä), (7) syvästi koettu rauha ja ilo, (8) paradoksaalisuus (esim. tarve käyttää epäloogisia tai ristiriitaisia lauseita kokemuksen kuvaamiseen), sekä (9) sanoinkuvaamattomuus (esim. vaikeus kommunikoida kokemuksesta tai kuvailla kokemusta muille). (Stace 1960).¹

Tutkimuskysymykseni ovat:

- 1) Kuinka hyvin Strassmanin erottelu (*personal*, *invisible* ja *transpersonal*) vastaa haastateltavan DMT-kokemusten todellisuutta?

---

¹ En laittanut tarkkoja sivunumeroita koska tunnusmerkit on jaettu erillisiin lukuihin.

- 2) Missä määrin DMT:n haastateltavalle tuottamat kokemukset voidaan luokitella Stacen määritelmän mukaisiksi mystisiksi kokemuksiksi?
- 3) Millaisia pitkäaikaisvaikutuksia DMT-kokemuksilla on ollut haastateltavan elämään ja maailmankuvaan?

Näiden kysymyksien lisäksi pyrin myös yleisesti ymmärtämään ja kuvaamaan haastateltavan DMT-kokemuksia mahdollisimman monipuolisesti. Yksi tavoitteistani on, että haastateltavan kokemuksista ja niiden merkityksestä hänelle välittyisi lukijalle rikas ja kokonaisvaltainen kuva.

Käytin tutkielmani haastattelumetodina puolistrukturoitua teemahaastattelua Sirkka Hirsjärven ja Helena Hurmeen teokseen *Teemahaastattelu* nojaten. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että olin ennen haastattelun tekemistä päättänyt etukäteen sen mitä teema-alueita halusin haastattelussa käydä läpi. En kuitenkaan halunnut suunnitella haastattelun kulkua tai kysymyksiä liian tarkasti etukäteen jotta haastattelutilanne pysyisi keskustelunomaisena ja spontaanina. Tavoitteenani oli siis löytää sopiva tasapaino jossa haastattelutilanne saisi riittävästi tilaa edetäkseen luontevasti omalla painollaan, mutta olisi samaan aikaan kuitenkin myös riittävän strukturoitu tuottaakseen tutkimuskysymysten kannalta relevanttia tietoa.

Käsittelen ensin lyhyesti aiheen uskontotieteellistä merkitystä, DMT:n luonnetta ja aikaisempaa tutkimusta aiheesta. Tämän jälkeen siirryn aineiston ja teemahaastattelu-menetelmän esittelyyn, joita seuraa varsinainen aineiston analyysi. Lopuksi vedän langat yhteen, pohdin tutkielmani tulosten merkitystä suhteessa uskontotieteeseen tieteenalana sekä esitän ideoita mahdolliselle jatkotutkimukselle.

2. Psykedeelit, uskontotiede ja DMT

2.1 Psykedeelit uskontotieteen näkökulmasta

Sana ”psykedeelinen” juontaa juurensa kreikankielen sanoihin *psyche* (psyhyke/mieli) ja *delos* (ilmaista) (Johnson 2011, 33). Psykedeelisistä yhdisteistä puhuttaessa puhutaan siis toisin sanoen yhdisteitä joilla katsotaan yleisesti olevan

”mieltä ilmaisevia” vaikutuksia. Yhdisteistä jotka niputan tässä tutkielmassa kattokäsitteen “psykedeelit” alle on käytetty lukuisia nimiä, jotka tyypillisesti korostavat jotakin tiettyä puolta vaikutuksista. Tunnetuimmat kattotermit lienevät psykedeeli ja hallusinogeeni, joista jälkimmäinen puolestaan korostaa yhdisteiden hallusinaatioita tuottavaa puolta. Edellä mainittujen lisäksi myös seuraavia termejä on käytetty: enteogeeni (generoi taivaallista/pyhää), mystikomimeetti (tuottaa mystisiä kokemuksia), oneirogeeni (tuottaa unia), fantasikantti (simuloi fantasiaa), psykodyseptinen (mieltä häiritsevä), psykotomimeetti ja psykotogeeni (jäljittelee psykoosia), sekä psykotoksiini ja skitsotoksiini (psykoosia tai skitsofreniaa tuottava myrkky). (Strassman 2011, 30). Käytän tässä tutkielmassa näistä yhdisteistä kattotermiä psykedeelit, koska pidän sitä parhaana edellä mainituista termeistä. “Mieltä ilmaisevan” puolen korostaminen on jokseenkin neutraali kuvaus, joka ei arvota tai pyri reduceoimaan psykedeelistä kokemusta samalla tavalla kuin esimerkiksi sen leimaaminen väliaikaiseksi psykoosiksi.

Kysymys ei ole triviaali siitäkään syystä, että ennakkokäsitykset voivat vaikuttaa itse kokemukseen paljonkin. Samankaltaiseen kokemukseen voidaan suhtautua hyvin erilaisilla tavoilla riippuen siitä tulkitaanko muuntunut tajunnantila esimerkiksi taivaalliseksi/mystiseksi kokemukseksi (enteogeeni, mystikomimeetti) vai väliaikaiseksi psykoosiksi (psykotomimeetti, psykotoksiini). Käyttäjän ennakkokäsitykset vaikuttavat suoraan siihen millaisina psykedeelien tuottamat muuntuneet tajunnantilat koetaan. (Strassman 2011, 30).

Psykedeeleista on tehty akateemista tutkimusta varsin erilaisista näkökulmista. Esimerkiksi LSD:n, psilosybiinin ja ketamiinin neurobiologisia vaikutusmekanismeja sekä niiden potentiaalia terapiakäytössä on tutkittu (Vollenweider & Kometer 2010; Krupitsky & Grinenko 1997). Tämän tutkielman näkökulmasta kiinnostavampaa on kuitenkin psykedeelien ja niiden tuottamien kokemusten yhteys mystisiin kokemuksiin.

Psykedeelien käyttö erinäisten uskonnollisten ja spirituaalisten aktiviteettien yhteydessä ei ole ihmiskunnan historiassa mikään uusi ilmiö. Psykedeelisiä kasveja on pidetty useissa kulttuureissa voimakkaina henkisinä ja lääkinnällisinä työkaluina. Pisimmät historialliset juuret psykedeelien käytöllä lienevät shamanismissa, jossa shamaanien on psykedeelisten kasvien ja sienten avulla muun muassa katsottu pitävän yhteyttä henkimaailmaan. (Orrenmaa 2012,

6). Psykedeelisten substanssien tuottamat uskonnollisiin ja mystisiin kokemuksiin rinnastettavissa olevat kokemukset tekevät niistä tärkeän ja kiinnostavan tutkimuskohteen uskontotieteen näkökulmasta.

2.2 DMT ja aikaisempi tutkimus

N,N-dimetyylitryptamiiniin - josta käytän tässä tutkielmassa lyhennettä DMT - voidaan katsoa kuuluvan laajempaan psykedeelien perheeseen. Se muistuttaa kemialliselta rakenteeltaan hyvin paljon muun muassa serotoniinia ja psilosybiiniä. (Strassman 2011, 34–36). DMT:tä löytyy muun muassa ihmiskehosta sekä lukuisista eläimistä kasveista. Eniten sitä esiintyy luonnossa Latinalaisessa Amerikassa, jossa DMT-pitoisia kasveja/kasvisekoituksia käytetään alkuperäisheimojen keskuudessa edelleen. (Strassman 2001, 43). Yleisesti tunnetuin DMT-pitoisista kasvisekoituksista lienee *ayahuasca*, jota esimerkiksi Madventuresin Riku ja Tunna ovat kokeilleet Amazonin viidakossa mielenkiintoisin seurauksin (Radio Rock –haastattelu, 2013).

Nojaan tässä tutkielmassa paljon Rick Strassmaniin siitä yksinkertaisesta syystä, että DMT:tä on tutkittu todella vähän (verrattuna esimerkiksi LSD:hen). Kukaan muu ei tietääkseni ole tehnyt pitkäaikaista ja laajamittaista tutkimusta DMT:n vaikutuksista. Osittain tämä johtuu tietenkin aineen laittomasta statuksesta. Psykedeelitutkijoille voi olla pitkä ja työläs prosessi saada tarvittavat luvat kuntoon sitä varten, että he saavat antaa ainetta tutkimukseen osallistuville ihmisille. Esimerkiksi Strassmanilla kului valtava määrä aikaa ja vaivaa siihen että hän sai lopulta hoidettua tarvittavat luvat kuntoon ja hankittua DMT:tä laillisesti käsiinsä (Strassman 2001).²

Yksi Strassmanin päähypoteeseista on, että ihmiskehossa oleva DMT saattaisi syntyä ihmisen käpyrauhasessa. Hän esittää ajatukselleen jonkin verran neurobiologisia perusteluita joiden vakuuttavuuteen en osaa ottaa kantaa. Strassman esittää myös astetta villimpää, esimerkiksi Tiibetiläiseen kuolleiden kirjaan perustuvaa spekulatiota siitä, että käpyrauhanen saattaisi olla jonkinlainen sielun ja ruumiin yhtymäkohta ihmiskehossa. (Strassman 2001, 67–85). Tämän tutkielman tarkoitus ei kuitenkaan ole ottaa kantaa Strassmanin

---

² En laittanut tarkkoja sivunumeroita, koska iso osa kirjasta keskittyy tämän prosessin kuvailemiseen.

käpyrauhashypoteesiin tai siihen liittyviin spekulatioihin. Kysymyksenasetteluni näkökulmasta kiinnostavampaa on, että Strassmann myöntää kiinnostuksensa psykedeelitutkimusta kohtaan heränneen pitkälti psykedeelien tuottamien kokemusten ja mystisten kokemusten yhtäläisyyksien oivaltamisesta (Strassman 2001, 233). Tämä yhteys ja sen mahdollisimman seikkaperäinen tarkastelu oman aineistoni pohjalta on yksi tämän tutkielman päätavoitteista.

3. Teemahaastattelu ja aineisto

3.1 Teemahaastattelu ja sisällönanalyysi

Koska olen tässä tutkielmassa kiinnostunut ennen kaikkea DMT-kokemuksen subjektiivisesta ulottuvuudesta, päätin että tutkielmani tulee olemaan laadullista tutkimusta johon hankin aineiston haastattelemalla. Tutkimusmenetelmänä haastattelu sopii lomaketta paremmin aihealueisiin jotka koskettavat ihmisyyden emotionaalisia ja intiimejä alueita, koska niiden tutkimiseen ei välttämättä ole olemassa objektiivisia testejä tai mittareita (Hirsjärvi 1988, 15). Katsoin psykedeelisten kokemusten täyttävän tämän määritelmän.

Valitsin tutkielmani metodiksi puolistrukturoidun teemahaastattelun. Perehdyin teemahaastatteluun metodina Sirkka Hirsjärven ja Helena Hurmeen teoksen *Teemahaastattelu* kautta. Haastattelumenetelmänä teemahaastattelu on välimuoto, joka on strukturoidumpi kuin avoin haastattelu mutta vapaamuotoisempi kuin lomakekysely. Teemahaastattelu mahdollistaa avoimen keskusteluilmapiirin jossa haastateltava voi kuvailla kokemuksiaan spontaanisti ja vapaamuotoisesti mutta antaa samalla haastattelijalle kontrollin ohjata haastattelun kulkua teemoittain. (Hirsjärvi 1988, 35). Tämä sopi hyvin työhöni jossa halusin haastatellun toisaalta kuvaavan DMT-kokemukstaan mahdollisimman rikkaasti ja monipuolisesti, mutta toisaalta niin tehdessään myös tarjoavan minulle tutkimuskysymysteni kannalta relevanttia tietoa. Seuraava lainaus kiteyttää mielestäni teemahaastattelun ytimen osuvasti: *“Pyrimme tavoittamaan tutkittavien ilmiöiden vivahteita ja tiivistämään ne siten, että kuvauksen uudet ulottuvuudet välittäisivät haastateltavien todellisia ajatuksia ja kokemuksia.”* (Hirsjärvi 1988, 128).

3.2 Aineisto

Haastateltavani Roope (nimi muutettu) on 27-vuotias työssäkäyvä suomalainen mies. Tunsin Roopen entuudestaan ja päätin pyytää häntä haastateltavaksi koska tiesin hänellä olevan kohtalaisen runsaasti kokemusta DMT:stä. Otin huomioon myös Roopen mielestäni hyvät verbaaliset taidot joista olisi varmasti hyötyä DMT-kokemusten kuvailemisessa. En nähnyt sitä että tunsimme entuudestaan tutkielmani kannalta ongelmallisena. Päinvastoin arvelin, että Roopen olisi mahdollisesti helpompi kertoa minulle kuin jollekin tuntemattomalle avoimesti DMT-kokemuksistaan koska olimme keskustelleet aiheesta aikaisemminkin. Tiesin esimerkiksi DMT:n voivan tuottaa kokemuksia, jotka saattavat kuulostaa ulkopuolisen korvaan vähintäänkin oudoilta – jollei peräti pätkähulluilta (esimerkiksi kohtaamiset vieraiden entiteettien kanssa). Päätin siis pyytää Roopea haastateltavaksi ja hän suostui mielellään.

”Synnyin suomalaiseen evankelisluterilaiseen perheeseen, mutta uskonnollisuus ei ole ollut vahvasti läsnä lapsuudessa. Aikuisena tutustuin muutaman vuoden ajan itämaisiin uskontoihin, esimerkiksi buddhalaisuuteen. En kuvaisi itseäni erityisen uskonnollisena henkilönä, mutta jonkinmoinen hengellinen puoli minussa kuitenkin on. Uskon ainakin, että minulla ihmisotuksena on erittäin rajoittunut maailmankuva ja kokemus. On varmasti paljon asioita joita en voi ymmärtää.”

Yllä on Roopen kuvaus hänen uskonnollisesta taustastaan ja maailmankuvastaan. Kiinnostavaa on, ettei Roope pidä itseään uskonnollisena mutta tunnistaa silti itsessään hengellisen puolen. Roopen voisi katsoa edustavan jonkinlaista ateistista henkisyyttä, jota esimerkiksi Mikko Sillfors kuvailee *”ihmeellisyyden ja merkityksellisyyden löytämiseksi nykyhetkessä materiaaliseksi koetussa maailmassa”* (Sillfors 2014). Tuon haastateltavan taustan esille jo tässä vaiheessa, jotta lukijan on mahdollista peilata analyysivaiheessa esiintyviä kuvauksia hänen lähtökohtiinsa. Toisaalta on myös huomioitava, että DMT-kokemukset itsessään ovat saattaneet vaikuttaa esimerkiksi siihen, että haastateltava kokee itsessään jonkinlaisen ”hengellisen puolen” läsnäolon.

Roope oli haastattelun hetkellä käyttänyt DMT:tä sanojensa mukaan “noin joidenkin kymmenien ja sadan kerran väliltä”. DMT nautittiin kaikissa tapauksissa polttamalla, toisin kuin esimerkiksi Strassmanin tutkimuksessa jossa DMT:tä annettiin suonensisäisesti (Strassman 2001, 143). Roopen kuvaukset keskittyivät lähinnä DMT:n vaikutuksiin suurilla kerta-annoksilla. Tyypillinen kesto yhdelle “tripille” oli noin viisi minuuttia.

Roopen viimeisestä käyttökerrasta oli kulunut aikaa jo yli vuosi. Kokemukset eivät siis olleet tuoreessa muistissa, ja osa niistä oli jopa unohtunut. Hän vertaa DMT-kokemusten muistamista unien muistamiseen:

“Myös mun pitää mainita se, että mä oon tosi tosi monta kertaa DMT:tä käyttäny, niin iso osa niistä on luultavasti kokonaan unohtunu. Jotku taas on jääny paremmin mieleen kuin toiset. (--) Vähän niin kuin unet. Sä tiedät että sä oot muistellu tosi monia unia, mut sä et kuitenkaan muista niitä kaikkia. Vaikka kuinka hyvin muistaisit sen aamulla tai seuraavalla viikolla, niin se kuitenkin unohtuu pitkässä juoksussa.”

Edellä mainitun perusteella voimme toki kysyä onko haastattelussa mieltä jos suuri osa kokemuksista on unohtunut? Vastaus on onneksemme myöntävä. Vaikka monet kokemuksista ovat pitkälti unohtuneet niin jotkut niistä (aivan kuten unistakin) ovat kuitenkin jääneet haastateltavan mieleen varsin elävästi, kuten tulemme analyysivaiheessa huomaamaan.

Haastattelin Roopea asunnollani 9.2.2016. Teemahaastattelun hengen mukaisesti olin päättänyt etukäteen joitakin tärkeimpiä teema-alueita joita halusin haastattelussa käsitellä (mm. Strassmanin luokitus ja Stacen mystinen kokemus), mutta en ollut suunnitellut haastattelun tarkempaa kulkua lainkaan. Päinvastoin annoin Roopen vastausten ohjata pitkälti haastattelun kulkua koska halusin aineistoa etenkin DMT-kokemuksen niistä puolista joita Roope itse piti kiinnostavimpina ja huomionarvoisimpina tekijöinä.

Roope oli haastattelutilanteessa kokemustensa suhteen avoin ja kuvaili niitä estottomasti. Hän tuntui puhuvan aiheesta mielellään, paikoitellen jopa innostuneeseen sävyyn. Hänen olemuksensa oli kuitenkin yleisesti ottaen varsin rauhallinen ja asiallinen koko haastattelun ajan.

4. Avaruuskavereita ja mosaiikkikuvia

Käsittelen tässä luvussa haastateltavani DMT-kokemuksia ensin Strassmanin luokittelun näkökulmasta, jonka jälkeen vaihdan tarkastelulinssin Stacen mystisen kokemuksen määritelmään. Lopuksi tarkastelen missä määrin ja millaisia pitkäaikaisia vaikutuksia DMT-kokemuksilla on ollut Roopen elämään ja maailmankuvaan.

4.1 Persoonallinen, näkymätön ja transpersoonallinen

Strassmanin kolmijakoisen luokituksen ensimmäinen osa on persoonallinen (*personal*) ulottuvuus. Kyseinen ulottuvuus pitää sisällään kokemukset jotka rajoittuivat pitkälti käyttäjän henkilökohtaisiksi miellettyihin mentaalisiin ja fysikaalisiin prosesseihin, sekä heijastuivat käyttäjän elämäntilanteeseen ja psykologiseen tilaan (Strassman 2001, 154). Yleisesti ottaen Roopen kuvaamat kokemukset sopivat huonosti tähän kategoriaan. Toistuvana teemana haastattelussa esiintyy pikemminkin tunne siitä, että kokemuksilla oli hyvin vähän jos lainkaan tekemistä henkilökohtaisten asioiden ja arkitodellisuuden kanssa. Haastatteluaineistosta löytyy tähän kuitenkin kiinnostava poikkeus jossa Roope kuvaa kokemusta jossa häntä ei “päästetty toiselle puolelle”:

”Normaalisti mä en koskaan polttais DMT:tä jos on epävarma olo. Kerran – siit on varmaan ainakin kuus vuotta aikaa – olin ollut töissä ja mul oli ollu siinä yhen tytön kanssa jotain draamaa, sydänhuolia ja murheita ollu siinä päivän aikana. Ajattelin et hei, mähän poltan täst DMT:tä. Et katotaan et miten se toimii tämmösel hetkel, koska mä en ollu ikinä semmosta kokeillu. (--) Siihen tuli taas semmosii ihmismäisii olentoja jotka oli täysin valkoisia. Ne tuli mun päälle ja teki semmosen lautasista muodostuvan muurin tai pallon mun ympärille. Ne vähän niinku laulo tunteella sitä, et ”älä tuu tänne tänään, mee pois. Sä et voi tulla tänne tänään.” Mä olin siin tilassa, mut ne oli estämässä mua näkemästä mitä siel on siel toisel puolella. Siinäki se tuntu lähinnä siltä, et ihan niinku siin ois ollu joku, et joku ois halunnu suojella mua joltain.”

Edellä mainittu kertomus on Roopen kuvailemista kokemuksista ainoa jossa henkilökohtaisen elämän asioilla oli selkeä yhteys kokemuksen sisällön kanssa. Roope etsi DMT:stä lohtua henkilökohtaisiin huoliinsa ja “olentojen”

reaktio oli, että ”sä et voi tulla tänne tänään”. On yleisesti tiedossa, että psykedeelejä on negatiivisten kokemusten välttämiseksi suotavaa nauttia otollisessa *set and setting* –tilanteessa eli turvallisessa ympäristössä sekä vakaassa mielentilassa ja elämäntilanteessa (Zinberg 1984, 113). Roopen kuvaus on tästä näkökulmasta varsin mielenkiintoinen. Hänellä oli ennen DMT:n käyttämistä ainakin jossain määrin paha olla ja ainetta poltettuaan häntä ei päästetty ”läpi”, koska joku tai jokin halusi suojella häntä joltakin.

Edellistä esimerkkiä lukuun ottamatta Roopen kuvauksissa ei juurikaan näy selkeitä merkkejä Strassmanin persoonallisesta ulottuvuudesta. Kun edellä mainitun kuvauksen jälkeen kysyin, kokiko hän DMT-kokemuksilla yleisemminkin olevan yhtymäkohtia hänen arkielämäänsä, sain kieltävän vastauksen:

”Se mikä siin onkin tavallaan kummallisinta niin normaalisti ne ei tunnu millään tapaa liittyvän. Hyvin vahvasti siin tulee semmonen olo, et siin on jonkun täysin ulkopuolisen kanssa yhteydessä. Se ei tunnu tai muistuta millään tavalla sitä et puhuisin tässä nyt itseni kanssa, vaikka voi olla ihan hyvät mahdollisuudet että se niin onkin. Hyvin vahvasti tulee sellanen olo, et nyt minä olen yhteydessä johonkin aivan muuhun joka ei millään tavalla voi sijaita minun pään sisällä.”

Mitä Strassmanin jaottelun persoonalliseen ulottuvuuteen tulee, sitä ei Roopen DMT-kokemuksissa juurikaan ilmennyt - jollemme sitten yritä puoliksi väkisin nähdä psykologisia merkityksiä siellä missä niitä ei välttämättä ole.

Strassmanin erottelun toinen, näkymätön (*invisible*) ulottuvuus sen sijaan oli läsnä käytännössä kaikissa Roopen kuvailemissa kokemuksissa. Tämä luokka pitää sisällään kokemukset joissa Strassmanin koehenkilöt kokivat vierailleensa rinnakkaistodellisuuksissa ja kohdanneensa erilaisia ”olentoja”. Kaikista oudoimmat ja villeimmät DMT-kokemukset sijoittuivat Strassmanin mukaan tyypillisesti tähän luokkaan. (Strassman 2001, 155). Kun kysyin Roopelta haastattelun alussa yleisluontoista kuvausta DMT-kokemuksesta, kuvaili hän ensimmäisen ”läpimurtokokemuksensa”:

”... mä katon sinne seinään ja siellä on joka puolella semmosia uskomattoman värikkäitä kaakeleita jotka pyörii. Ne ei oo silleen mitenkään kiinteitä vaan eri värisii, vähän niinku semmosii mosaiikkikuvia. Ne pyörii toistensa ympäri ja sieltä vaan tulee uskomattomasti värejä jotka säteilee joka

puolelle. Sen jälkeen siihen ilmestyy semmonen hahmo – mitä mä nyt oon joskus kutsunu joksikin avaruuskaveriksi tai jokuksku tällaseks (naurahtaa) mut ei sil oo oikeestaan mitään välii. (-) Siin on se hahmo joka hymyilee mulle, eikä sil ollu mitään sukupuolta. Se tuntu siltä et hän halua viestittää mulle jollain lailla et kaikki on tosi hyvin, et ei mitään syytä huoleen. Se kattoo mua vähän niinku vanhempi kattoo jotain lastaan joka vähän kompuroi jossain kiipeilytelineessä. Et voi tota. Sit se aikansa siin hymyilee ja mä vaan katon sitä ja ihmettelen. En varsinaisesti verbaalisesti muista ajatelleeni siin yhtään mitään. Vaan ihmettelin sitä tilannetta. Ja sit se ottaa, jonkunäkönen käsi tai mikä se nyt sitte olikaan, ni se alko semmosta osottaa mua päin. Ja sit se koski. Se hymyili ja vähän niinku morjesti mulle: ”moi oli kiva nähdä, tällasta tääl on”. Sit se otti sen käden ja koski mun otsaan. Ja samalla hetkellä kun sen sormi osu mun otsaan, niin mä säpsähdin hereille kaverin sängystä.”

Edellä mainitun katkelman voi nähdä melko tiiviinä kiteytyksenä Roopen kokemusten yleisluonteesta. Lähes kaikki kokemukset sisälsivät kohtaamisia jonkinlaisten entuudestaan tuntemattomien olentojen kanssa, jotka ovat luonteeltaan rakastavia, myötätuntoisia ja hyväntahtoisia. Jopa kokemuksessa jossa olennot totesivat ”sä et voi tulla tänne tänään”, tuntui tilanne Roopesta siltä että olennot halusivat pääasiassa suojella häntä. Vieraat entiteetit eivät myöskään koskaan kommunikoineet verbaalisesti vaan pikemminkin “välittivät ymmärrystä”:

”Kaikki kommunikaatio niiden ns. olentojen kanssa tapahtuu silleen et ne ei puhu mitään. Se tuntu siltä niinku ymmärrys asioista vaan siirtyis niiden olentojen välillä. Jos mä niinku ymmärrän silleen automaattisesti - ku semmonen tyyppi, olento tai entiteetti, mikä se nyt sitten onkaan - niin mä ymmärrän ja tunnen sen mitä se tuntee mua kohtaan.”

Strassmanin jaottelun kolmas ja viimeinen ulottuvuus on transpersoonalliset (*transpersonal*) kokemukset, joka pitää kuolemanraja- (*near-death*), sekä spirituaalis-mystiset (*spiritual-mystical*) kokemukset (Strassman 2001, 155). Käytännössä edellä mainittu ulottuvuus sekoittuu hyvin usein näkymättömän (*invisible*) ulottuvuuden kanssa. Niin Strassmanin koehenkilöiden kuin Roopenkin tapauksessa sama DMT-kokemus pitää usein sisällään sekä näkymättömän että transpersoonallisen ulottuvuuden. Strassman ei määrittele

kuolemanraajakokemusta kovinkaan tiukkarajaisesti, vaan luettelee joitakin tyypillisiä tunnusmerkkejä: 1) tunne nopeasta tunnelissa matkustamisesta johon saattaa liittyä ääniä, laulua tai musiikkia, 2) tunne elävien tai kuolleiden sukulaisten, ystävien ja perheenjäsenten läsnäolosta, 3) tunne siitä, että on todellakin kuollut, 4) tunne “olentojen” läsnäolosta jotka saattavat ottaa esimerkiksi enkelin muodon ja 5) mahdollinen kliimaksi jossa tapahtuu yhtyminen kirkkaan valkoisen valon, “olemassaolon lähteen” (*source of all existence*) kanssa, jolloin aika ja tila menettävät kaiken merkityksensä - ja joka voi myös jättää vahvan tunteen siitä, että tietoisuus jatkuu kuoleman jälkeen (Strassman 2001, 220–221).

Yksikään Roopen kuvailemista DMT-kokemuksista ei täytä “klassisen kuolemanraajakokemuksen” määritelmää ainakaan siinä mielessä, että edettäisiin tunnelissa sukulaisten ympäröimänä kohti valoa - vaikka kokemuksissa vierailaankin muissa maailmoissa ja kohdataan ties minkälaisia olentoja. Seuraava kommentti kuitenkin nosti aineistosta päätään:

“Jos mä kuolisin niin voisin hyvin kuvitella, et toi vois olla sellanen nollatila mikä saattais olla olemassa tätä tietoisuutta ilmankin.”

DMT-kokemukset siis jättivät tunteen siitä, että “nollatila” jossa kokemuksen aikana käydään, saattaisi olla jonkinlainen perustila jonne tietoisuus menee/palaa fyysisen kuoleman jälkeen. Erään toisen kokemuksen kuvauksessa Roope kertoo:

“Oikeestaan tuntu siltä niinku mä olisin just syntyny. Et ensimmäistä kertaa mä niinku näkisin tai kokisin millasta on olla olemassa - heräisin tai jotain. Ja mä yhtäkkii niinku tajuun et ei helvetti, tässähän mä oon.”

On kiinnostavaa, että Roope toisaalta kuvaa DMT-kokemusta ”tilana” jonne hän voisi kuvitella tietoisuuden jatkavan kuoleman jälkeen, mutta toisaalta myös kuvailee kokemusta sanoin ”*oikeestaan tuntu siltä niinku mä olisin just syntyny*”. Tällaiset kielikuvat kertovat nähdäkseni jotain siitä kuinka intensiivinen ja todentuntuinen kokemus voi olla.

Siirryn seuraavaksi tarkastelemaan tarkemmin kysymystä siitä missä määrin haastateltavani DMT-kokemuksia on perusteltua pitää mystisinä kokemuksina. Käytän apuvälineenä Stacen mystisen kokemuksen määritelmää.

4.2 DMT ja mystinen kokemus

Stacen mukaan mystisellä kokemuksella on yhdeksän tyypillistä tunnusmerkkiä: (1) sisäinen ykseys (esim. yhtenäinen läsnäolo, jakamaton tietoisuus), (2) ulkoinen ykseys (esim. tunne ykseydestä ympäristön kanssa), (3) ei-ajallinen ja ei-tilallinen luonne (esim. tunteet äärettömästä ajasta ja rajattomasta tilasta, jotka ylittävät totutut ajan ja tilan rajoitukset), (4) sisäinen subjektiivisuus (esim. tunne elämästä tai elävästä läsnäolosta kaikissa asioissa), (5) objektiivisuus ja todellisuus (esim. älyllinen ominaispiirre, tunne siitä, että kokemus oli objektiivisen totuuden lähde), (6) pyhyys (esim. tunne arvostuksesta, taivaallisuudesta tai pyhästä), (7) syvästi koettu rauha ja ilo, (8) paradoksaalisuus (esim. tarve käyttää epäloogisia tai ristiriitaisia lauseita kokemuksen kuvaamiseen) ja (9) sanoinkuvaamattomuus (esim. vaikeus kommunikoida kokemuksesta tai kuvailla kokemusta muille) (Stace 1960). Tarkastelen nyt sitä missä määrin nämä tunnusmerkit ovat läsnä aineistossa.

“Voisin kyllä myös sanoa, et kaikki semmoset jännitteet, jännitykset, epävarmuuden ja lukot - niin tuntuu et ne vaan sulaa pois. On vaan sellanen et on oman itsensä kans sujut ja ykseyden tunne. Ja myös ympäröivän maailman kaa. Mimenomaan et ei oo semmosta... semmonen niinku erillisyyys jollain lailla katoaa ja on vaan ympäristöön suoraan yhteydessä ilman mitään väliallysointia tai välikättä.”

Edellä mainittu lainaus on kuvaus DMT:n vaikutuksista hieman pienemmällä annostuksella jolloin kokija pysyy vielä “tässä maailmassa” - joskin varsin muuntuneessa tajunnantilassa. Kuvauksessa täytyy Stacen mystisen kokemuksen määritelmän kahden ensimmäisen ulottuvuuden kriteerit: tunne sisäisestä ykseydestä sekä kokemus ykseydestä ympäristön kanssa. Lisäksi:

“Just sellanen et kaikki on semmosta samaa energiaa tai samaa flow'ta hyvin vahvasti. Nimenomaan jos on silmät auki ja ottaa jonku pienen annoksen - et ei semmosta avaruuteenlähtöseikkailuannosta vaan semmosen ympäristöntutkimisannoksen - niin kaikki kyl niinku sulautuu semmoseksi yhdeksi.”

On huomionarvoista että kokemus ykseydestä ympäristön kanssa toteutuu jo pienellä annoksella, kun taas suurempi “avaruuteenlähtöseikkailuannos” tuottaa kokemuksen jossa ei välttämättä enää ole läsnä mitään ympäristöksi

luokiteltavissa olevaa. Mitä kolmanteen, ei-ajalliseen ja ei-tilalliseen tunnusmerkkiin tulee:

“Ehkä se on enemmänkin niin, et se ei oo mikään paikka vaan semmonen sama tila johon menee. Se tuntuu semmoselta rajattomalta jossa semmoset todellisuuden asettamat rajotukset häviää kokonaan - tilan ja olemuksen ja kaiken.”

On vaikea kuvitella kuvausta joka sopisi paremmin Stacen ei-ajallisen ja ei-tilallisen tunnusmerkin kiteytykseen: “tunteet äärettömästä ajasta ja rajattomasta tilasta, jotka ylittävät totutut ajan ja tilan rajoitukset”. “Tila” jonne Roopen läpimurtokokemukset DMT:n parissa hänet kuljettivat vastaa hänen kuvaustensa perusteella täysin Stacen kolmatta tunnusmerkkiä. Seuraava katkelma haastattelusta kuvaa oivallisesti, kuinka radikaalisti voimakkaan DMT-kokemuksen aikana koettu tajunnantila poikkeaa arkitodellisuudesta:

“Sitä vois verrata et normaalisti kun mä elän tätä normaalielämää ja katon ihmistä - vaikka nyt tässä katon sua - niin me voitais verrata et mä katon nyt jostain vanhasta telkkarista leijonakuningasta videonauhalla. Sit ku mä poltan DMT:tä niin mä meen johonki paikkaan missä en katokaan enää mitään tietty juttuu. Kaikkialta häviää kaikki rajat enkä mä kato enää mistään tietystä kulmasta vaan nään kaikista kulmista samaan aikaan. Vanha telkkari muuttuu – mitä nyt on tulos - jotain 4k -telkkareita jotka on tosi tosi teräväpiirtosia. mut se viel kertaa miljoona. Niinku et se koko resoluutio jol kattoo asioita, ni se vaan lähtee ihan täysin käsistä. Se tuntuu vaan niin täyteläiseltä ja se kokemus tuntuu vaan niin vahvalta kaikin puolin. Ihan sama mitä siinä nyt sit kokee, oli se sit se tyyppi tai muuta, niin sen näkee vaan niin monesta perspektiivistä ja tuntee niin monella eri tavalla.”

Stacen neljäs tunnusmerkki on sisäinen subjektiivisuus, “tunne elämästä tai elävästä läsnäolosta kaikissa asioissa”. Jo aikaisemmin lainaamani katkelma *“Just sellanen et kaikki on semmosta samaa energiaa tai samaa flow'ta hyvin vahvasti”* voisi mahdollisesti sopia tähänkin kohtaan. Erästä toista kokemusta Roope kuvailee seuraavasti: *“kaikki koostuu semmosesta värikkäästä valosta, et ne ei oo silleen niinku fyysisiä asioita mut sit samaan aikaan ne taas on”*. Koska yksi mystisen kokemuksen tyypillisimmistä tunnusmerkeistä on vaikeus pukea kokemusta sanoiksi, on tietenkin vaikea sanoa missä määrin Roopen kokemukset

vastaavat sitä, mitä Stacen määritelmän tunnusmerkeissä ajetaan takaa. Pidän kuitenkin mahdollisena, että ilmaukset kuten *“kaikki on semmosta samaa energiaa”* ja *“kaikki koostuu semmosesta värikkästä valosta”* saattaisivat viitata samantyyppiseen kokemukseen, mihin Stacen *“elävä läsnäolo kaikissa asioissa”* viittaa.

Roopen kokemuksissa esiintyy vahvasti myös viides tunnusmerkki eli tunne siitä että kokemus on jonkinlaisen objektiivisen totuuden lähde. Tässä kohtaa DMT-kokemusten tulkitseminen muuttuu mielenkiintoiseksi. Subjektiiivisen kokemuksen tasolla suuri annos DMT:tä johdattaa kokijansa tyyppillisesti paikkoihin joilla ei ole juurikaan tekemistä jakamamme arkitodellisuuden kanssa. Sekä useat Strassmanin koehenkilöt että Roope kokivat vierailleensa rinnakkaisissa todellisuuksissa, joita asuttivat mitä kummallisimmat elämänmuodot. Kokemuksen jälkeen herää monenlaisia kysymyksiä. Mitä oikein tapahtui? Missä kokemus tapahtui? Vierailiko kokija kirjaimellisesti jossain muualla vai oliko kyse vain päänsisäisestä hallusinaatiosta? Oletan, että mikäli DMT-kokemukset tulkitaan *“vain”* muuntuneen aivokemian aiheuttamaksi päänsisäiseksi hallusinaatioksi, eivät ne välttämättä kummallisuudestaan ja intensiivisyydestään huolimatta mitenkään vakavasti uhkaa kokijansa todellisuuskäsitystä. Lukuisten Strassmanin koehenkilöiden tapauksessa kokemukseen kuitenkin liittyy voimakas subjektiivinen varmuus siitä, että DMT-kokemus tapahtuu *“oikeasti”* - toisin sanoen kuljettaa kokijansa tietoisuuden tilaan tai paikkaan jota ei voi redusoida vain DMT:tä ottaneen henkilön mielensisäiseksi hallusinaatioksi. Mitä Roopeen tulee:

“Ennen kun on polttanu DMT:tä, niin pidin paljon enemmän asioita, tai useampaa asiaa mahdottomana kuin sen jälkeen. Tavallaan ne tilat ja kokemukset mitä siinä käy läpi on niin uskomattomia, et en voi ehkä väittää mitään täysin mahdottomaksi. Koska jos tommosta voi kokea, niin en voi oikeastaan epäillä etteikö vois kokea ihan mitä tahansa. Tosi vaikee selittää mutta se tuntuu tietyllä tavalla niin moninkertaisesti enemmän todelliselta kuin tää normaali todellisuus. Se on niin paljon voimakkaampi kokemus, et se kyl huijaa hyvin vahvasti silleen uskomaan että.... Sitä tavallaan voi sanoo, et sitä menee ihan täydestä että se oikeesti tapahtuu. Niin todelliselta se tuntuu.”

Roopen kuvauksessa esiintyy ilmaisuja kuten *“huijaa hyvin vahvasti uskomaan”* ja *“menee ihan täydestä että se oikeesti tapahtuu”*. Kuvauksesta syntyy tavallaan ristiriitainen vaikutelma. Toisaalta vaikuttaa siltä, että poikkeuksellisen intensiiviset ja todentuntuiset DMT-kokemukset ovat ainakin jollain tasolla vakuuttaneet Roopen siitä, että ne tapahtuivat hänelle *“oikeasti”*. Samaan aikaan syntyy kuitenkin myös vaikutelma siitä tietynlaisesta skeptisyydestä ja varovaisuudesta, joka saattaa johtua sen tiedostamisesta kuinka hurja väite on väittää todella – ei siis vain hallusinaation tasolla vaan kirjaimellisesti – vierailleensa erilaisten olentojen asuttamissa rinnakkaisulottuvuuksissa. Lopputuloksena tuntuu olevan jonkinlainen kummatkin näkökannat huomioon ottava agnostisismi:

“Se siinä just ihmeellisintä onkin kun siin on semmonen hyvin vahva tunne – mä en yhtään tiedä mitä siin oikeesti tapahtuu, et onks se täysin niinku alitajunnan tuotos tai muuta – mut hyvin vahvasti siin tulee semmonen olo, et siin on jonkun täysin ulkopuolisen kanssa yhteydessä. Se ei tunnu tai muistuta millään tavalla sitä et puhuisin tässä nyt itseni kanssa, vaikka voi olla ihan hyvät mahdollisuudet että se niin onkin.”

Mitä Stacen kuudenteen tunnusmerkkiin eli pyhyiden kokemukseen tulee, ei Roope kokenut DMT-kokemuksia varsinaisesti *“pyhiksi”* ainakaan käsitteen arkimerkityksessä:

“En mä oikeestaan tiää mikä nyt on silleen hirveen pyhää, mut en oo kokenu... en luonnehtisi sitä sanalla ”pyhä”.”

Toisaalta, jos tarkastelemme sitä miten pyhyiden ideaa on määritelty uskontotieteessä, niin tulemme lähemmäs Roopen DMT-kokemuksia. Rudolf Otton mukaan pyhyiden kokemukseen kuuluu *mysterium tremendum*, tunne jostakin äärettömän positiivisesta ja kiehtovasta mutta samalla kuitenkin myös pelottavasta (Otto 1923, 12–14). Esimerkiksi seuraava katkelma Roopen haastattelusta sopii hyvin yhteen Otton ajatuksen kanssa:

“Siin oli semmonen hymyilevä hahmo joka katto mua. Ja mul tuli semmonen olo, et se vähän niinku naurahtaa siinä: ”siinä sitä ollaan, et tänne oot tullu” ja kattoo mua silleen hyväntahtoisesti. Sen näkökulmasta mä olin varmaan aika semmonen aika kärsivä, jollain lailla hämmentynyt ja ehkä jopa pienessä paniikissa siellä kyyryssä. Niin hän kattoo mua silleen hyväntahtoisesti ja

hymyilee. Se tuntu siltä et hän halua viestittää mulle jollain lailla et kaikki on tosi hyvin, et ei mitään syytä huoleen.”

Seitsemäs tunnusmerkki on syvästi koettu rauha ja ilo. Annan jälleen aineiston puhua puolestaan:

“Joka ikinen kerta se kokemus on ollu aina semmonen tosi lempee, et on tullu semmonen todella todella, todella syvä luottamus kaikkeen. Kaikkeen mitä siel on ollu niinku viestittämässä. Semmonen jopa suorastaan ylikuonnollinen... suorastaan sitä toivoo, et voi kun sitä aina olis niin suuri luottamus kaikkeen et kaikki on tosi hyvin. Semmonen lämmin olo niinku kerrankin ois niinku oikeesti kotona.”

Kaksi viimeistä tunnusmerkkiä ovat paradoksaalisuus ja sanoinkuvaamattomuus. Ensimmäinen näkyy Stacen mukaan taipumuksena käyttää ristiriitaisia/epäloogisia ilmauksia kokemuksen kuvaamiseen. Viimeinen tunnusmerkki puolestaan on melko itsensä selittävä: vaikeus kuvailla kokemusta sanoin. Kaksi viimeistä tunnusmerkkiä kietoutuvat aineistossa pitkälti yhteen. Paradoksaalisia ilmauksia löytyy lukuisia. Esimerkiksi: *“kaikki koostuu semmosesta värikkäystä valosta, et ne ei oo silleen niinku fyysisiä asioita, mut sit samaan aikaan ne taas on. Kaikki on kuitenkin kiinteetä, mut kuitenkin ei oo.”* Mitä “DMT-olentojen” ihmismäisyyteen tulee: *“ne tietyllä tavalla on ihmismäisiä, mut toisaalta taas ei oo”*. Eritoten seuraava kommentti on kiinnostava:

“Ajattelisin et silloin niinkun ei ole paradokseja, koska kaikki paradoksit jonkin mahdollisia silloin. Et semmoset säännöt jotka tässä meidän todellisuudessa aiheuttaa paradokseja, niin niitä sääntöjä ei oo enää olemassa siellä. Sen takia paradokseja ei enää voi ollakaan.”

Edellinen katkelma kertonee jotain myös kokemusten sanoinkuvaamattomuudesta. Miten kuvailla jotain sellaista, johon jakamamme arkitodellisuuden säännöt ja rajoitukset eivät tunnu millään tapaa pätevän? Vaikeus kuvata kokemusta sanoin paistaa läpi jatkuvasti: *“tietyl taval ihan mahdoton selittää miltä se näyttää ja tuntuu, mut kaiken kokee siin hyvin hyvin vahvasti.”* Pähkinänkuoressa:

“Kyllähän niitä voi yrittää kuvailla. Ja monesti tavalla tai toisella onnistunkin siinä yrityksessä. Mut se että pystyis sillä lailla kuvailla sitä et joku

vois sitä ymmärtää siin, ni en oikein usko et se ymmärrys kauheen hyvin välittyi niistä sanoista mitä niist voi rakentaa.”

4.3 ”If so, so what?”

Haastateltavani DMT-kokemusten peilaaminen Stacen mystisen määritelmään osoittaa, että ainakin hänen tapauksessaan suuret annokset DMT:tä tuottavat mystisiksi kokemuksiksi luokiteltavissa olevia tajunnantiloja. Mutta mitä sen jälkeen tapahtuu? Kokemuksen jälkeen kokija palaa takaisin arkitodellisuuteen ja jatkaa elämäänsä. Siispä, missä määrin ja miten kokemukset jäävät vaikuttamaan kokijansa elämään itse ”tripin” jälkeen? Muuttaako kokemus jollain tavalla kokijansa suhtautumista elämään? Onko DMT:stä ”jotain hyötyä”?

Riippuu siitä miten ”hyöty” määritellään, vastaa Strassman.

Pidempiaikaiset vaikutukset olivat varsin yksilökohtaisia ja monessa tapauksessa hyvin hienovaraisia. Monilla ilmeni jossain määrin vahvempaa itsetuntoa, kuolemanpelon vähentymistä, elämän arvostuksen, sekä yleisen avoimuuden lisääntymistä. Jotkut huomasivat osaavansa suhtautua elämään yleisesti ottaen rennommin kokemusten jälkeen. Osa vakuuttui rinnakkaistodellisuuksien olemassaolosta. Osalla puolestaan DMT ei vaikuttanut pidemmällä aikavälillä juuri mitenkään. Huomionarvoista on, että suurin osa havaittavista DMT:n pitkäaikaisvaikutuksista olivat pitkälti mielensisäisiä. Mitään radikaaleja muutoksia käyttäytymisessä tai elämäntyyliässä ei juurikaan ilmennyt. (Strassman 2001, 266–277).

Entä sitten Roopen tapaus? Ensivaikutelman perusteella DMT:n pitkäaikaisvaikutukset eivät ole olleet kovinkaan merkittäviä:

”Tottakai ne on vaikuttanu siihen millä tavalla mä ajattelen asioista, mutta en mä niinku näkis että ne on vaikuttanu siihen arkikokemukseen. Mun mielest tää arkikokemus tuntuu aika pitkälti samanlaiselta kuin se on tuntunu ennenkin. Ennemminki vaan semmonen, et jotain muistaa.”

Kuten Strassmanin tulosten pohjalta kenties oli odotettavissa, DMT mitä ilmeisimmin ei ole aiheuttanut mitään selvästi ulospäin näkyviä muutoksia Roopen käytöksessä tai elämäntyyliässä. Maailmankuva on kuitenkin erilainen kuin ennen:

”Ennen kun on polttanu DMT:tä niin pidin useampaa asiaa mahdottomana kuin sen jälkeen. Tavallaan ne tilat ja kokemukset mitä siinä käy läpi on jokseenkin niin uskomattomia, et en voi ehkä väittää mitään täysin mahdottomaksi. Koska jos tommosta voi kokea, niin en voi oikeastaan epäillä etteikö vois kokea ihan mitä tahansa.”

Mitä taas mahdollisten rinnakkaistodellisuuksien olemassaoloon tulee:
“Se tunne ja miten intuitiivisesti ajattelis et mitä siin tapahtuu olis joku sellanen että, et ihan niinku mielessä tai jossain olis joku, et jollain tavalla jostain syystä ku tommosta substanssia polttaa ni pystyis yhdistymään johonkin semmoseen mikä on kaiken kattava ja joka on kaikkialla. Ja jotenki pääsis sellaselle kanavalle mis on paljon muitakin jotka on sillä kanavalla, mut ihan niinku ois jossain eri ulottuvuudessa tai täysin eri tasolla. Et tietoisuus vaan menis johonkin ihan täysin eri tilaan kuin tää arkinen maailma. Ja se tuntuu siltä että siellä ei suinkaan oo yksin, vaan et ehkä jotkut on siellä niinku pysyvästi.”

Vaikka arjessa ja ulkoisessa käyttäytymisessä ei olisi tapahtunutkaan mitään näkyviä muutoksia, niin väitän että DMT:llä on ollut selkeä avartava vaikutus Roopen maailmankuvaan ja todellisuuskäsitykseen. Aikaisemman uskomusjärjestelmän näkökulmasta mahdottomina näyttäytyvät asiat - kuten mahdollisten rinnakkaistodellisuuksien olemassaolo ja niissä vieraileminen - näyttäytyvät DMT-kokemusten jälkeen asioina joita hän ei enää kykene pitämään mahdottomuuksina. Eräässä Roopen DMT-kokemuksista on myös selvä eksistentiaalinen sävy:

“Mä oon joskus mennyt tavallaan sillä asenteella, et haluan kysyä noilta et mikä nyt on sit se elämän tarkoitus. Tälleen et just vähän eksistentiaaliset kysymykset mielessä. Ni ne on tavallaan just semmosella samanlaisella ymmärryksen välittämisellä naureskellu mulle silleen hyväntahtoisesti ja ollu silleen vaan et ”ikävä nyt tuottaa pettymys, mut millään tällä ei oikeestaan oo mitään tarkoitusta. Tätä nyt vaan tapahtuu ja tässä nyt mennään, et yritetään nyt tehdä jotain. Tässä nyt ollaan ja mennään. Sul on tollanen elämä, niin jos sä haluut et sun elämällä on joku tarkoitus, niin tottakai sä voit tehdä sille jonkun tarkoituksen ja mennä sen mukaan. Mut onko täl kaikella tai millään niinku oikeesti mitään tarkoitusta tai väliä, niin ei oikeestaan oo. Tässä sitä vaan ollaan.” Ja sit ne on jatkanu pallojen pyörittelyä ja temppujen tekemistä.”

Hieman karrikoiden voisi todeta että universumi näyttäytyy Roopen DMT-kokemusten valossa paikkana, jolla ei ole mitään tarkoitusta ja jossa kaikki on mahdollista. Viisainta lienee siis tehdä temppuja!

5. Summa summarum

5.1 Yhteenveto

Tutkielmani pääkysymykset olivat:

- 1) Kuinka hyvin Strassmanin erottelu (*personal, invisible* ja *transpersonal*) vastaa haastateltavan DMT-kokemusten todellisuutta?
- 2) Missä määrin DMT:n haastateltavalle tuottamat kokemukset voidaan luokitella Stacen määritelmän mukaisiksi mystisiksi kokemuksiksi?
- 3) Millaisia pitkäaikaisvaikutuksia DMT-kokemuksilla on ollut haastateltavan elämään ja maailmankuvaan?

Ensimmäiseen kysymykseen vastaan, että persoonallista ulottuvuutta ei Roopen kokemuksissa näkynyt juuri lainkaan. Näkymätön ja transpersoonallinen ulottuvuus sen sijaan olivat sitäkin enemmän läsnä. Toiseen kysymykseen totean, että Stacen mystisen kokemuksen määritelmän kaikki tunnusmerkit olivat läsnä Roopen kokemuksissa. DMT tuotti selvästi mystisen kokemuksen kriteerit täyttäviä tajunnantiloja. Viimeisen kysymys lienee hankalin ja tulkinnanvaraisin. Vaikuttaa siltä, että DMT-kokemuksilla ei ole ollut ainakaan suoraa vaikutusta Roopen ulkoiseen käytökseen ja toimintaan. Mielensisäisellä tasolla DMT-kokemuksilla on kuitenkin ollut selkeä vaikutus Roopen maailmankuvaan. Hän on kokemuksiansa myötä joutunut kyseenalaistamaan monia uskomuksiaan todellisuuden luonteesta, mikä puolestaan on johtanut maailmankuvaan jossa harva asia näyttäytyy mahdottomuutena. Vaikuttaa siltä, että olennaisena osana prosessia on ollut ainakin jonkinasteinen nöyrytyminen itseä suuremman, oman käsityskyvyn rajat ylittävän todellisuuden edessä. John C. Lillyä lainatakseni: *“The explanatory principle will save you from the fear of the unknown. I prefer the unknown.” (From here to Alterity and beyond -haastattelu).*

5.2 Johtopäätökset

Tulokset ovat uskontotieteen näkökulmasta todella mielenkiintoisia. Vaikuttaa siltä että DMT:llä on potentiaali sekä tuottaa mystisiä kokemuksia, että vaikuttaa kokijansa maailmankuvaan samalla tavalla kuin mystiset kokemukset. Kyseessä on siis uskontotieteen näkökulmasta äärettömän mielenkiintoinen tutkimuskohde. Uskon, että psykedeelitutkimuksella tulee olemaan tulevaisuudessa paljon annettavaa uskonnollisten ja mystisten kokemusten ymmärtämisessä.

Yksi DMT:n häkellyttävimpiä puolia on, että lukuisat sitä itse kokeilleet ihmiset ovat vakuuttuneita siitä, että heidän kokemuksensa vierailuista rinnakkaistodellisuuksissa ovat olleet kirjaimellisesti todellisia. Strassmanin tutkimuksessa monet tutkimukseen osallistujista kokivat hänen yrityksensä tulkita kokemuksia biologian tai psykologian näkökulmasta epäuskottaviksi, jopa vähätteleviksi (Strassman 2001, 200–201). Lopulta Strassman kallistui itsekin näkökantaan, jonka mukaan DMT voi kirjaimellisesti lähettää ihmisen tajunnan toisiin maailmoihin. Haastateltavani kanta kysymykseen “Kuljettaako DMT todella kokijansa rinnakkaistodellisuuksiin?” näyttää aineistoni pohjalta agnostiselta. Hän ei halunnut esittää mitään kovia väitteitä asiasta josta hän ei kokenut voivansa olla varma, mutta pitää kuitenkin mahdollisuutta DMT-kokemustensa ”aitoudesta” mahdollisena ja luonnehtii jopa DMT:n ”huijaavan erittäin tehokkaasti, että kokemukset ovat täyttä totta.”

Kaikki edellä mainittu kertoo jotain siitä, kuinka äärettömän intensiivisiä ja todentuntuksia kokemuksia DMT kykenee tuottamaan. Kuten eräs Strassmanin koehenkilöistä totesi: ”*You can still be an atheist until 0.4*”, viitaten annoskokoon (Strassman, 2015). Ottamatta kantaa siihen ovatko DMT-kokemusten aikana tapahtuvat vierailut toisissa maailmoissa kirjaimellisesti todellisia vai eivät, on turvallista todeta että puhumme substanssista jonka tuottamat kokemukset voivat muovata kokijansa todellisuuskäsitystä radikaalisti.

Kiinnostava näkökulma mahdolliselle jatkotutkimukselle olisi DMT:n tuottamien mystisten kokemusten ja niiden vaikutusten vertaaminen “luomuihin”, esimerkiksi spontaanisti ilmenneisiin tai intensiivisen meditaation avulla saavutettuihin mystisiin kokemuksiin.

6. Lähteet ja kirjallisuus

6.1 Lähteet ja apuneuvot

Roopen haastattelu. 9.2.2016.

Madventuresin Riku ja Tunna Radiorockin haastattelussa. 12.12.2013.
<http://www.radiorock.fi/#!/post/52a97fc85d5be10d0000010a>. (Luettu 28.03.2016.)

John C. Lillyn haastattelu, *From here to Alterity and beyond*. Ei pvm.
<http://mavericksofthemind.com/john-c-lilly>. (Luettu 30.03.2016.)

Rick Strassmanin haastattelu, *16 Questions with Dr. Rick Strassman*. 24.04.2015.
<http://q4lt.com/strassman-interview>. (Luettu 28.03.2016.)

6.2 Kirjallisuus

Hirsjärvi, S. ja Helena, H.
1988 *Teemahaastattelu*. Helsinki, Yliopistopaino.

Johnson, K.
2011 *Are You Experienced? – How Psychedelic Consciousness Transformed Modern Art*. Lontoo, Prestel.

Krupitsky E. M. & Grinenko A. Y.
1997 *Ketamine Psychedelic Therapy (KPT): A Review of the Results of Ten years of research*. *Journal of psychoactive drugs*, 29:2, 165–183.

Orrenmaa, Valde
2012 *Psykedeelit tieteen tutkimuskentällä*. Uskontotieteen proseminariesitelmä, Turun yliopisto

Otto, R.
1923 *The idea of the holy*. London, Oxford University Press.

Sillfors, M.
2014 *Ateistinen henkisyys*. <http://www.areiopagi.fi/2014/02/ateistinen-henkisyys/>. (Luettu 30.03.2016.)

Stace, W.
1960 *Mysticism and philosophy*, New York, The MacMillan Press.

Strassman, R.

2001 *DMT : the spirit molecule : a doctor's revolutionary research into the biology of near-death and mystical experiences*, Rochester, Vermont, Park Street Press.

Vollenweider F., Kometer M.

2010 *The neurobiology of psychedelic drugs: implications for the treatment of mood disorders*. *Nature Reviews Neuroscience* 11, 642–651.

Zinberg, N.

1984 *Drug, Set and Setting – The Basis for Controlled Intoxicant Use*. Yale University Press.